

Sammanfattning

I denna rapport presenteras aktuella skattningar av den totala cigarett- och snuskonsumtionen i Sverige på basis av både försäljningsuppgifter och data från Monitor-mätningarna. De senaste uppgifterna som redovisas är från 2018.

Den totala konsumtionen av cigaretter och snus

- Under 2018 skattades den totala cigarettkonsumtionen i Sverige till totalt ca 5 miljarder cigaretter vilket motsvarade 598 cigaretter per invånare 15 år och äldre. Siffran är den lägsta som noterats under den studerade perioden dvs. 2003–2018.
- 94 % av cigaretterna var inköpta och beskattade i Sverige (registrerade) medan övriga andelar var oregistrerade och bestod av resandeförsel (5,6 %) respektive smuggling (0,9 %).
- Cigarettkonsumtionen har minskat med ca en tredjedel sedan 2003 och nedgången berör både de registrerade och oregistrerade delarna.
- Under 2018 konsumerades 6,2 miljoner kg snus i Sverige vilket motsvarar 0,74 kg per invånare 15 år och äldre.
- 98 % av snuset var inköpt och beskattat i Sverige och 2 % var inköpt i samband med utlandsresor (resandeförsel).
- Snuskonsumtionen uttryckt i antal kg per invånare 15 år och äldre är idag lägre än 2003 men har varit i stort oförändrad sedan 2008. Snuskonsumtionen i termer av antal dosor har däremot ökat under perioden vilket förklaras av att genomsnittsvikten på en snusdosa blivit lägre.

Tobaksvanor utifrån självrapporterade uppgifter

Tobak totalt

- Under 2018 hade omkring en fjärdedel (26 %) av Sveriges befolkning 17–84 år använt tobak (rökt och/eller snusat) vid minst ett tillfälle den senaste månaden. Sedan 2007 har tobaksanvändningen varit relativt stabil.
- Andelen män som använder någon form av tobak (röker och/eller snusar) är betydligt högre än bland kvinnor. Under 2018 hade 33 % av männen använt tobak under den senaste månaden mot 18 % av kvinnorna. Medan männens tobakskonsumtion varit relativt oförändrad sedan 2007 har andelen kvinnor som använder tobak minskat från 21 % till 18 %.
- Gällande tobaksanvändningens omfattning i olika åldersgrupper uppmättes 2018 den högsta andelen bland personer 17–29 år. Andelen minskar med stigande ålder.

Cigaretter

- Under 2018 hade i genomsnitt 15 % av Sveriges befolkning 17–84 år rökt vid minst ett tillfälle den senaste månaden. Omkring 8 % hade rökt dagligen och 7 % hade rökt sporadiskt. Män rökte i något större utsträckning än kvinnor, 16 % respektive 14 %. Yngre rökte i betydligt större utsträckning än äldre. I den yngsta åldersgruppen 17–29 år är andelen sporadiska rökare särskilt hög (17 %).
- Det är endast andelen dagligrökare som sjunkit medan andelen sporadiska rökare har legat på en mer oförändrad nivå. Nedgången av dagligrökning har skett under den första delen av studieperioden dvs. fram till åren 2010–11 och har på senare år legat förhållandevis stabil på omkring 8 %.
- Då antalet cigaretter rökarna själva uppger att de röker fördelas på hela befolkningen framgår att det genomsnittliga antalet cigaretter som konsumeras i Sverige per år har minskat med omkring 50 % sedan 2003. Åren efter 2010 har utvecklingen emellertid varit förhållandevis stabil.

Snus

- Under 2018 hade i genomsnitt 16 % av befolkningen snusat den senaste månaden. Omkring 12 % var dagliga användare och 3 % var sporadiska snusare. En klar majoritet av snusarna var män. Var fjärde man (25 %) hade snusat senaste månaden jämfört med 6 % av kvinnorna. Över 80 % av de manliga snusarna snusade dagligen jämfört med 65 % av de kvinnliga snusarna.
- Till skillnad från andelen rökare har andelen snusare legat på en mer stabil nivå under hela perioden 2007–2018. Bland männen minskade andelen användare något fram till 2011 för att sedan tillta igen. Andelen kvinnor som snusar har ökat något – från 4 % år 2007 till 6 % år 2018.
- Det självrapporterade antalet snusdosor dagligsnusarna konsumerar ökade något under 2010-talet men låg år 2018 återigen på samma nivå som 2007, då snuskonsumtionen började mätas.

Regionala skillnader

- Norrbotten var det län som hade störst andel rökare (18 %) medan minst andel uppmättes i Jämtland (9 %). Motsvarande nivåer för snusning var 25 % (Norrbotten) respektive 13 % (Södermanland). Majoriteten av länen skiljde sig emellertid inte i särskilt stor utsträckning från genomsnittet i riket.

E-cigaretter

- Under 2018 hade i genomsnitt 2 % av befolkningen i Sverige använt e-cigaretter någon gång under de senaste 30 dagarna, varav en tredjedel hade gjort det dagligen.
- Av de som använt e-cigaretter utgjordes den största delen av män samt av personer i den yngsta åldersgruppen 17–29 år.